

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1901/2566

เด็กหญิง ธ. โดยนาง ส. ผู้แทนโดยชอบธรรม กับพวก ผู้ร้อง บริษัท อ. ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/12, ป.พ.พ. มาตรา 193/20, ป.พ.พ. มาตรา 882, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40

ย่อ / หลักกฎหมาย

ในกรณีตามปกติสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับประกันภัยมีกำหนดอายุความ 2 ปี โดยเริ่มนับแต่วันวินาศภัย แต่ในขณะเกิดเหตุละเมิด ผู้ร้องทั้งสองไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรม ดังนั้นในคดีนี้ อายุความ 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 882 วรรคหนึ่ง สำหรับการเรียกให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีวินาศภัยยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบ 1 ปี นับแต่วันที่ผู้ร้องทั้งสองซึ่งเป็นผู้เยาว์มีผู้แทนโดยชอบธรรมตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/20 คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการการที่วินิจฉัยโดยปรับบทกฎหมายไม่ถูกต้อง ซึ่งสำหรับคดีนี้คือ เรื่องการนับอายุความ เป็นกรณีที่ปรากฏต่อศาลว่า การยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40 วรรคสาม (2) (ข) ศาลชอบที่จะเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการได้

คำพิพากษา

ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ และขอให้มีคำสั่งดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการใหม่ หรือวินิจฉัยชี้ขาดในส่วนค่าเสียหายใหม่ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ข้อพิพาทหมายเลขคำที่ 67/2563 หมายเลขแดงที่ 74/2564 ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้คัดค้านอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ รับฟังเป็นยุติว่า นาง ส. เป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้ร้องทั้งสอง และเป็นมารดาของนางสาววาสนา ผู้ตาย ผู้ร้องทั้งสองเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนางสาววาสนากับนายสมควร ซึ่งอยู่กินฉันสามีภรรยาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส ผู้ร้องที่ 1 เกิดเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2550 ผู้ร้องที่ 2 เกิดเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2551 ผู้คัดค้านมีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ผู้คัดค้านเป็นผู้รับประกันภัยค่าจุนภาคบังคับและภาคสมัครใจของรถบรรทุกพ่วงหัวลาก เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2561 นางสาววาสนานั่งรถจักรยานยนต์มีนายจิตติภูมิ เป็นผู้ขับขี่ มาตามถนนสุขุมวิทสายเก่ามุ่งหน้าไปจังหวัดฉะเชิงเทรา ถึงอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีผู้ขับขี่และควบคุมรถบรรทุกพ่วงดังกล่าวขับมาเฉี่ยวชนรถจักรยานยนต์ที่นางสาววาสนานั่งมา เป็นเหตุให้นางสาววาสนาถึงแก่ความตาย ต่อมาวันที่ 23 เมษายน 2562 ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษมีคำสั่งตั้งนาง ส. เป็นผู้ปกครองผู้ร้องทั้งสอง และวันที่ 26 สิงหาคม 2562 ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษมีคำสั่งอนุญาตให้นาง ส. ทำนิติกรรมเกี่ยวกับการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน การประนีประนอมยอมความ การมอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัย ตลอดจนรับเงินใด ๆ แทนผู้ร้องทั้งสองได้ วันที่ 28 มกราคม 2563 ผู้ร้องทั้งสองโดยนาง ส. ผู้แทนโดยชอบธรรมยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เป็นข้อพิพาท หมายเลขดำที่ 67/2563 เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้คัดค้าน 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 15 ต่อปี จากเหตุที่นางสาววาสนาถึงแก่ความตายดังกล่าว ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำเสนอข้อพิพาทพ้นกำหนดอายุความ 2 ปี นับแต่วันวินาศภัย จึงไม่ต้องรับผิดชอบ ค่าขาดไร้อุปการะที่เรียกร้องสูงเกินส่วน ผู้คัดค้านไม่ต้องรับผิดชอบค่าขาดแรงงานในครอบครัวและ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงิน ผู้ร้องทั้งสองไม่มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยใน อัตราร้อยละ 15 ต่อปี ต่อมาคณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดว่า คำเสนอข้อพิพาทของผู้ร้อง ทั้งสองขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 882 วรรคหนึ่ง ประเด็น คำสินไหมทดแทนไม่จำต้องวินิจฉัยเนื่องจากไม่ทำให้คำชี้ขาดมีผลเปลี่ยนแปลง ให้ยกคำเสนอ ข้อพิพาทของผู้ร้องทั้งสอง คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านว่า คำพิพากษา ของศาลชั้นต้นฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือไม่ โดย ผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า มูลละเมิดคดีนี้เกิดเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2561 แต่ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำเสนอ ข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัย (คปภ.) เมื่อพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันวินาศภัย จึงขาดอายุความตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 882 อันเป็นการกำหนดอายุความไว้โดยเฉพาะแล้ว ไม่ อาจนำหลักทั่วไปในการนับอายุความตามมาตรา 193/12 และมาตรา 193/20 มาบังคับได้ คำพิพากษาของศาลชั้นต้นจึงคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เหตุที่ยื่นคำเสนอ ข้อพิพาทเมื่อพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันวินาศภัยเกิดจากความประมาทเลินเล่อของทนายความของ ผู้ร้องทั้งสองเอง เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 882 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ใน การเรียกให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน ท่านห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาสองปีนับแต่วันวินาศภัย" ดังนั้น ในกรณีตามปกติสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับประกันภัยจึงมีกำหนดอายุความ 2 ปี โดยเริ่มนับแต่วันวินาศภัย แต่ในคดีนี้เหตุละเมิดเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2561 ขณะนั้นผู้ ร้องทั้งสองมีอายุเพียง 10 ปี เศษ และ 9 ปี เศษ ตามลำดับ ผู้ร้องทั้งสองไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรม เนื่องจากนางสาววาสนา มารดาของผู้ร้องทั้งสอง ถึงแก่ความตายเพราะเหตุละเมิดคดีนี้ ส่วนนาย สมควร บิดาของผู้ร้องทั้งสอง อยู่กินฉันสามีภริยากับนางสาววาสนาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส ซึ่งมาตรา 193/20 บัญญัติว่า "อายุความสิทธิเรียกร้องของผู้เยาว์หรือของบุคคลวิกลจริตอันศาลจะ สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือไม่ก็ตาม ถ้าจะครบกำหนดลงในขณะที่บุคคลดังกล่าวยังไม่ถึง ความสามารถเต็มภูมิ หรือในระหว่างหนึ่งปีนับแต่วันที่บุคคลดังกล่าวไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือ ผู้อนุบาล อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหนึ่งปีนับแต่วันที่บุคคลนั้นได้ถึง ความสามารถเต็มภูมิหรือได้มีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล แล้วแต่กรณี..." ดังนั้น ในคดีนี้ อายุความ 2 ปี ตามมาตรา 882 วรรคหนึ่ง จึงยังไม่ครบจนกว่าจะครบ 1 ปี นับแต่วันที่ผู้ร้องทั้งสอง มีผู้แทนโดยชอบธรรม ตามมาตรา 193/20 เมื่อปรากฏว่าวันที่ 23 เมษายน 2562 ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษมีคำสั่งตั้งนาง ส. เป็นผู้ปกครองผู้ร้องทั้งสอง อายุความ จึงต้องนับจากวันที่ผู้ร้องทั้งสองมีผู้แทนโดยชอบธรรมออกไปอีก 1 ปี คือวันที่ 23 เมษายน 2563 เมื่อผู้ร้องทั้งสองยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563 ยังไม่ครบ 1 ปี นับแต่วันที่ผู้ร้องทั้งสองมีผู้แทนโดยชอบธรรม คดีของผู้ร้องทั้งสองจึงไม่ขาด อายุความ คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการเป็นการวินิจฉัยโดยปรับบทกฎหมายไม่ถูกต้อง และ ปรากฏต่อศาลว่าการยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย

หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40
วรรคสาม (2) (ข) ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยและพิพากษาให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการ
มานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย คำพิพากษาของศาลชั้นต้นจึงไม่ได้ฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายอัน
เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน อุทธรณ์ของผู้คัดค้านข้อนี้ฟังไม่ขึ้น คดีไม่ต้องวินิจฉัย
อุทธรณ์ของผู้คัดค้านในประเด็นอื่นเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลง พิพากษายืน
ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

องค์คณะ

นิพนธ์ ช่วยสกุล · อนันต์ แสนคุ้ม · วิทยา พรหมประสิทธิ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1901/2566>